

Tectònica de la serralada central

Per Jaoint Elies

Les observacions realitzades a les serres de les Martines, de can Santfeliu i d'Ullastrell, ens serviran de guiatge per a deduir-ne els trastorns geològics ocorreguts a la serralada central del Vallès, des de la seva aparició a les acaballes de l'època *Sarmatiana* fins a l'era quaternària.

Començant aquest estudi des de mitjans de l'època *Sarmatiana*, diré que aleshores la topografia i relleu del centre del Vallès eren del tot diferents dels actuals. Entre les muntanyes del nord i les de Martorell s'hi estenia una ampla depressió, al principi ocupada per un llac, al qual hi anaven a parar les rieres i torrents baixats d'ambdugues serralades.

Les aigües provinents del nord, per dissoldre les llicorelles, emplenaren el fons del llac d'argiles grogues i les provinents de migjorn, per dissoldre les arenisques vermelles aquitanianes de Martorell, hi sedimentaven argiles vermellenques. D'aquesta manera, a còpia d'alguns mils anys, el llac s'anà emplenant amb potents gruixes d'argila, que ara formen la socolada i el cos de la serralada central.

A les acaballes de la mateixa època *Sarmatiana*, va ésser el Llobregat el que, per mor d'unes premsades del S. S. O. que giraven el seu curs vers el N. N. E., acabà d'emplenar el llac amb una immensa quantitat de desferres de roques poligèniques, o de diferent naturalesa i procedència, que ara formen els pedregars de dalt de les carenes, des de prop de La Puda fins al Castell de Cerdanyola. L'acció de dites premsades la posa en evidència la constant inclinació vers el N. N. E., tant dels bancals de la riera de can Morral, com de la carretera de Martorell, el mateix que de la riera de Rubí, des del Cingle de can Calopa fins a can Guitart.

En acabar dita època, el Llobregat, a causa d'un pausat abaixament que experimentaven els terrenys de migjorn de la comarca, va anar desviant el seu curs vers Castellbisbal, deixant els seus acarretjos damunt de les arenisques roges aquitanianes dels avui turons del Verdulaga i del Castell. Aquest abaixament de migjorn va fer que els terrenys del nord, poc abans tan estampits contra les serres de La Pineda i de les Pedritxes, s'afluïxessin i es fessin enrera, produïnt-se aleshores l'esfondrament de l'Alt Vallès.

Tan gran terrabastall va invertir el relleu de la comarca. Així com abans al centre, com hem dit, hi havia una depressió o fondalada, ara al revés, va iniciar-s'hi un relleu o llarga carena; en canvi els terrenys del nord i de migjorn,